

Dosarul nr. 2rac-259/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Sanduța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Clim, B. Bîrca, O. Cojocar)

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Oleg Sternioală
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldinconbank”
Societate pe Acțiuni

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte
„Orange Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Băncii Comerciale
„Moldinconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor
de judecată

împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Moldinconbank” Societate pe
Acțiuni și menținută hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru,
prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 4 aprilie 2017, ÎM „Orange Moldova” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva BC „Moldinconbank” SA, intervenient accesoriu SC „Andras
Com” SRL cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 1 decembrie 2011 a încheiat cu
SC „Andras Com” SRL contractul de agent autorizat nr. CA/7246/CD (contract de
agent), în temeiul căruia SC „Andras Com” SRL a fost autorizat să vândă și să
promoveze serviciile și produsele oferite de ÎM „Orange Moldova” SA în numele
acesteia.

Conform pct. 4 al anexei nr. 5 la contractul susmenționat SC „Andras Com”
SRL a avut dreptul să formuleze comenzi/primească produse și să colecteze
mijloace financiare pentru serviciile ÎM „Orange Moldova” SA în limita sumei

creditului comercial oferit de 2 200 000 de lei, cu condiția prezentării unei garanții bancare în această sumă.

A menționat că în luna decembrie 2013, SC „Andras Com” SRL a prezentat la sediul său scrisoarea de garanție bancară cu nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013 care a fost emisă de către filiala din or. Ialoveni a BC „Moldinconbank” SA, pentru a beneficia de creditul comercial oferit ordonatorului în baza contractului de agent.

După ce a primit garanția bancară nr. 819-01/06, ÎM „Orange Moldova” SA a livrat SC „Andras Com” SRL produse și a permis reîncărcarea electronică a conturilor clienților în limita sumei acoperite prin garanția bancară nr. 819-01/06.

A relatat că SC „Andras Com” SRL nu și-a executat obligațiile sale de plată în baza contractului de agent, ÎM „Orange Moldova” SA fiind nevoit să rezilieze contractul.

La data de 13 decembrie 2016 s-a adresat către BC „Moldindconbank” SA, cu o cerere privind executarea garanției bancare nr.819-01/06 în limita datoriei pe care SC „Andras Com” SRL a acumulat-o în baza contractului de agent autorizat nr. CA/7246/CD.

După un schimb de scrisori, pe 9 ianuarie 2017 a primit o scrisoare de la pârât prin care acesta a refuzat executarea garanției bancare pe motiv că scrisoarea de garanție bancară deținută de ÎM „Orange Moldova” SA nu reprezintă un document original care ar produce efecte juridice.

A mai indicat că, în încercarea de a rezolva litigiul pe cale extrajudiciară, a depus la sediul pârâtului scrisoarea nr. 7697 din 18 ianuarie 2017. Drept răspuns, pârâtul a adresat scrisoarea nr. 01-3/149-1237 din 7 martie 2017 prin care acesta a refuzat din nou solicitarea, motivând prin faptul că garanția bancară trebuia să fi fost primită și acceptată de către ÎM „Orange Moldova” SA în original pentru producerea efectelor juridice și valorificarea acesteia și, de fapt, aceasta nici nu a deținut și nu deține originalul garanției bancare.

Totodată, pârâtul a comunicat că, în legătură cu circumstanțele emiterii garanției bancare nr. 819-01/06, SUP a IP Ialoveni a pornit urmărirea penală pe baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

A considerat nejustificat refuzul pârâtului de a executa garanția bancară emisă, în situația în care acesta nu neagă însuși faptul emiterii acestei scrisori.

A susținut că legislația în vigoare nu cere deținerea originalului garanției bancare, drept condiție pentru producerea efectelor juridice a acesteia.

Cu referire la prevederile art. 1249 Cod civil și pct. 5 al scrisorii de garanție bancară, a susținut că garanția este valabilă din data de 17 decembrie 2013 până la data de 16 decembrie 2016 inclusiv.

Respectiv, termenul din care garanția bancară nr. 819-01/06 a început să-și producă efecte juridice a fost prevăzut în mod cert și fără echivoc în textul acesteia.

A evidențiat că pct. 7 din garanția bancară nr. 819-01/06 prevede că beneficiarul (ÎM „Orange Moldova” SA) își exprimă acordul său cu privire la limita maximă a obligației de plată pentru două garanții emise de pârât: garanție bancară nr. 819-01/06 și garanția bancară nr. 349-01/06 din 9 decembrie 2011, care era valabilă până la 9 ianuarie 2014. Prin urmare, pct. 7 nu reglementează condițiile sau momentul din care garanția bancară își produce efecte; scopul acestei prevederi era

evitarea cumulării sumelor care puteau fi cerute spre plată în baza ambelor garanții, reieșind din faptul că termenul lor de valabilitate se suprapunea parțial.

Mai mult ca atât, pct. 6 al garanției bancare stabilește cert că prezenta garanție își pierde valabilitatea și nu va produce efecte juridice asupra băncii la expirarea termenului indicat la pct. 5.

Totodată, a precizat că legislația în vigoare și garanția bancară nu cer beneficiarului prezentarea originalului garanției bancare drept condiție pentru executarea de către bancă a garanției.

A considerat nejustificată solicitarea băncii de a prezenta scrisoarea de garanție bancară în original, drept condiție pentru executarea garanției bancare, în situația în care pârâtul a confirmat în scris faptul existenței/emiterii de către acesta a garanției bancare.

Atât prevederile legale, cât și pct. 2 din garanția bancară nr. 819-01/06 stipulează clar condițiile efectuării plății de către bancă, fiind enumerate documentele care urmează a fi prezentate de către beneficiar în scopul executării garanției bancare, iar prezentarea de către beneficiar a originalului nu este cerut.

În același timp, a indicat că conform pct. 3 al garanției bancare nr. 819-01/06, banca și-a asumat obligația de plată în decurs de 10 zile bancare din momentul înregistrării la bancă a cererii de plată și anexarea documentelor doveditoare.

Având în vedere că la 13 decembrie 2016, a fost înregistrată cererea sa de plată la filiala din or. Ialoveni a băncii, din momentul înregistrării au fost întrunite toate condițiile prevăzute de Codul civil și de scrisoarea de garanție bancară pentru ca BC „Moldinconbank” SA, în termen de 10 zile bancare, să onoreze obligația de plată.

A mai menționat că în scrisoarea din 23 decembrie 2016, pârâtul a comunicat că originalul scrisorii de garanție a fost restituit băncii, neprezentând în acest sens probe ce ar confirma acest fapt.

Doar în cazul prevăzut de art. 1254 alin. (1) lit. c) Cod civil, coroborat cu alin. (2) din același articol, stingerea obligației garantului poate avea loc prin remiterea scrisorii de garanție către garant.

Însă, în acest caz, stingerea obligației prin remiterea scrisorii de garanție este valabilă doar dacă beneficiarul însuși a renunțat la garanție, deoarece doar acesta își poate exercita dreptul la renunțare. Prin urmare, garantul este obligat să se asigure că remiterea scrisorii de garanție a fost efectuată nemijlocit de către beneficiar sau, de o persoană împuternicită corespunzător de către beneficiar (în cazurile când beneficiarul nu restituie personal scrisoarea de garanție). Aceasta este singura probă care indică manifestarea voinței exprese a beneficiarului de a renunța la garanția bancară.

În acest sens, a evidențiat că beneficiarul nu a renunțat la garanția bancară, nu a restituit și nici nu a împuternicit pe nimeni să restituie scrisoarea de garanție bancară în cauză către pârât. Așa fiind, deoarece în speță nu a avut loc renunțarea beneficiarului la garanție, obligațiile pârâtului față de acesta în temeiul garanției bancare nr. 819-01/06 nu au fost stinse și urmează a fi executate.

A concluzionat că garanția bancară constituie o obligație necondiționată și irevocabilă a părâtului de a plăti beneficiarului, iar refuzul de plată este nejustificat și ilegal.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor 1246 alin. (1), 1247, 1249, 1252 și 1253 Cod civil, art. 5, 59, 60, 94, 137, 198, 166 și 167 CPC.

A solicitat încasarea de la BC „Moldinconbank” SA în beneficiul ÎM „Orange” SA sumei datoriei garantate în mărime de 1 855 723,59 de lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea, încasându-se din contul BC „Moldinconbank” SA în beneficiul ÎM „Orange” SA suma datoriei garantate prin garanția bancară în mărime de 1 855 723,59 de lei și suma de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de BC „Moldinconbank” SA și menținută hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 23 aprilie 2019, BC „Moldinconbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare concluzionând că garanția bancară și-a produs efectul din data emiterii, au interpretat eronat legea, în condițiile în care potrivit art. 1249 Cod civil și pct. 7 al garanției, momentul producerii efectelor este altul decât eliberarea acesteia.

Astfel, momentul producerii efectelor juridice și intrarea în vigoare a garanției bancare, a fost condiționat de primirea și acceptarea acesteia în original de către beneficiar.

Condiția stipulată în pct. 7 al garanției și art. 1249 Cod civil nu a survenit, iar garanția bancară nu și-a produs efectul juridic (nu a intrat în vigoare), deoarece ordonatorul nu a prezentat, iar beneficiarul nu a acceptat originalul acesteia.

A menționat că din motivul indicat, garanția bancară a fost casată de bancă prin aplicarea inscripției corespunzătoare pe textul ei, fără a produce efecte juridice, adică fără a da naștere drepturilor și obligațiilor corelative: obligația băncii de a garanta pentru SC „Andras Com” SRL și dreptul ÎM „Orange Moldova” SA de a pretinde băncii achitarea sumei datorate de SC „Andras Com” SRL.

A susținut că în cadrul examinării cauzei, întru confirmarea faptului că nu a survenit condiția prevăzută de lege și stipulată în textul garanției bancare, prin efectul căreia ultima putea să producă efecte juridice, au fost aduse mai multe probe, și anume în ședința de judecată din 1 martie 2018 reprezentantul ÎM „Orange Moldova” SA a declarat că intimata nu a deținut vreo dată alt înscris decât cel prezentat organului de drept cu denumirea de garanție bancară din 17 decembrie 2013, în privința căruia expertul a constatat că a fost executat prin contrafacere. Mai mult, intimata a recunoscut că nu acceptă drept garanție și nu oferă agenților săi produse în baza copiei garanției bancare, iar în cazul în speță nu i-ar fi eliberat SC „Andras Com” SRL bunuri, dacă cunoștea că înscrisul prezentat de intervenient nu este un original al garanției bancare. Înscrisul deținut de ÎM „Orange Moldova” SA

și prezentat drept temei de încasare a sumei, a fost obținut prin fraudă și prezentat de către intervenient reclamantului drept pretinsă „garanție bancară”, fapt confirmat prin raportul de expertiză din 17 iulie 2017 efectuat în cadrul dosarului penal 2017440128.

Aceste circumstanțe indică cu certitudine asupra faptului că garanția bancară întocmită de BC „Moldinonbank” SA nu și-a produs efectul din motivul nesurvenirii circumstanțelor prevăzute în textul garanției bancare din 17 decembrie 2013 și conform art. 1249 Cod civil. Înscrișul de care a dispus intimatul, pus la baza acțiunii sale de încasare a sumei, este un fals creat prin fraudă, circumstanță care prin prisma art. 220 alin. (1) Cod civil, este lovit de nulitate absolută.

Totodată, a indicat că SC „Andras Com” SRL a acționat urmărind de la bun început un scop ilicit, fără a avea intenția de a-și onora obligațiile față de intimat.

A relatat că prejudiciul cauzat ÎM „Orange” SA este rezultatul acțiunilor infracționale săvârșite cu intenție de către SC „Andras Com” SRL, prin înțelegere prealabilă cu un reprezentant al ÎM „Orange Moldova” SA, fapt confirmat prin ordonanța de punere sub învinuire a angajatului intimatului.

Cele menționate depășesc cadrul raporturilor civile, or, cererea SC „Andras Com” SRL privind eliberarea garanției bancare a fost doar un instrument pentru atingerea scopului ilicit și fără intenția de a crea raporturi juridice de garanție. În acest sens, organul de urmărire penală în ordonanța emisă la 23 februarie 2017 a constatat că intervenientul accesoriu a acționat urmărind scopul de a obține prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor altor persoane, fără a avea din start intenția de a-și onora obligațiunile față de ÎM „Orange Moldova” SA conform contractului de agent autorizat.

A evidențiat că nu există dovada survenirii cazului în care este aplicabil temeiul juridic pentru apariția obligației băncii de a achita în beneficiul ÎM „Orange” SA a prejudiciului cauzat de SC „Andras Com” SRL.

A precizat că înscrișul pe care ÎM „Orange Moldova” SA își întemeiază acțiunea nu poate fi prezentat nici în calitate de probă pentru a dovedi existența raporturilor juridice.

Însă, instanțele de judecată ierarhic inferioare, contrar prevederilor art. 122 alin. (3) CPC au acceptat și apreciat înscrișul pretins de intimat drept garanție bancară în calitate de probă, ba chiar a dispus încasarea sumei în temeiul acesteia.

A mai menționat că examinarea comparativă a înscrișului prezentat de ÎM „Orange Moldova” SA cu originalul garanției bancare eliberată de bancă, imediat a trezit dubii. Astfel, erau evidente semne de fraudare, în special în locul aplicării ștampilei băncii. Pe marginea acțiunilor SC „Andras Com” SRL a fost pornit dosar penal de către SUP al IP Ialoveni, care la 23 februarie 2017 a emis ordonanța de începere a urmăririi penale pe faptul dobândirii prin abuz de încredere și înșelăciune a bunurilor ÎM „Orange Moldova” SA cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Drept probă pertinentă în sensul art. 121 CPC ce confirmă crearea prin fraudă a unui înscriș prezentat reclamantului drept garanție bancară constituie raportul de expertiză din 17 iulie 2017 efectuat în cadrul dosarului penal. În urma examinării

grafoscopice și tehnice a înscrisului prezentat reclamantului drept pretinsă „garanție bancară” comparativ cu garanția emisă de bancă la 17 decembrie 2013, expertul a concluzionat că textul de tipar, inscripțiile manuscrise și semnăturile din documentul deținut de reclamant constituie o imagine copie a inscripțiilor din garanția bancară; înscrisul deținut de reclamant a fost confecționat prin metodă diferită de cea folosită pentru garanția bancară; impresiunea de ștampilă a fost aplicată nu cu același clișeu de ștampilă; semnăturile persoanelor autorizate constituie imagini copie a celor de pe garanția bancară aplicată cu folosirea aparatelor computerizate.

Deosebirile constatate în concluziile raportului de expertiză dovedesc faptul că reclamantul întotdeauna a dispus doar de un înscris obținut prin contrafacerea actului juridic autentic, iar garanția bancară nu a fost pusă la dispoziția reclamantului, or, ultimul nu a declarat că vreodată a restituit intervenientului accesoriu garanția bancară în litigiu.

A susținut că în atare circumstanțe, sarcina reparării prejudiciului cauzat prin acțiuni de înșelăciune și abuz de încredere revine făptuitorului - SC „Andras Com” SRL.

Prin urmare, este neîntemeiată solicitarea ÎM „Orange Moldova” SA de a încasa de la bancă prejudiciul.

A mai indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea când a concluzionat că garanția bancară din 17 decembrie 2013 și-a produs efectul și a început să fie valabilă la data emiterii. La fel, instanța a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, întemeindu-și decizia pe art. 1254 Cod civil care reglementează temeiurile de anulare a garanției bancare, atunci când reieșind din circumstanțele cauzei și probatoriul existent, garanția bancară nici nu a produs efectul, prin urmare nu trebuia și nici nu putea fi anulată.

În mod similar, nu trebuia să fie aplicată, dar în mod eronat a fost pusă la baza actului judecătoresc norma juridică prevăzută în art. 1247 Cod civil, care reglementează modul de revocare, atunci când un act juridic care nu a produs efecte juridice nu poate și nu necesită a fi revocat.

De asemenea, a invocat că instanța de apel a concluzionat eronat atunci când a constatat că nu este aplicabilă cazului în speță norma ce instituie nulitatea absolută a actului juridic ce contravine legii, ordinii publice și bunelor moravuri, stabilită în art. 220 alin. (1) Cod civil, or, înscrisul cu denumirea „garanție bancară”, care a fost prezentat de intimat instanței constituie un înscris fraudat obținut prin contrafacere, fapt recunoscut de intimat și constatat de experți judiciari.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 februarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 167), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 23 aprilie 2019 în termenul legal.

La 18 iunie 2019, ÎM „Orange” SA a depus referință la recursul declarat de BC „Moldinconbank” SA, prin care a solicitat respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, ÎM „Orange Moldova” SA înaintând acțiunea împotriva BC „Moldinconbank” SA, a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „Orange Moldova” SA sumei datoriei garantate în mărime de 1 855 723,59 de lei și cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, de către prima instanță, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 8 mai 2018 a fost admisă acțiunea, încasându-se din contul BC „Moldinconbank” SA în beneficiul ÎM „Orange Moldova” SA suma datoriei garantate prin garanția bancară în mărime de 1 855 723,59 de lei și taxa de stat în sumă de 50 000 de lei.

Judecând apelul declarat de BC „Moldinconbank” SA, instanța de apel reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe administrate la caz, corect a ajuns la concluzia legalității hotărârii primei instanțe.

În susținerea acestei opinii instanța de recurs va reține că, potrivit materialului cauzei, la data de 1 decembrie 2011, între ÎM „Orange Moldova” SA și SC „Andras Com” SRL a fost încheiat contractul de agent autorizat nr. CA/7246/CD, în temeiul căruia prima a mandatat și a transferat răspunderea sa ultimei, care a acceptat în afara oricărei legături de subordonare, să asigure, în calitate de agent autorizat, vânzarea și promovarea pentru ÎM „Orange Moldova” SA a serviciilor și produselor oferite de ÎM „Orange Moldova” SA în numele acesteia și în limitele contractului (f. d. 18-19).

Conform pct. 4 al anexei nr. 5D la contractul de agent autorizat nr. CA/7246/CD din 1 decembrie 2011, agentul este îndreptățit a formula comenzi și/sau reîncărca direct contul clienților, cumulativ, în limita sumei de 2200000 de lei, inclusiv TVA, fiind obligat să achite factura emisă de ÎM „Orange Moldova” SA la data livrării produselor și/sau suma cu care au fost reîncărcate direct conturile clienților în termen de 20 de zile calendaristice de la data emiterii facturii sau, respectiv reîncărcării conturilor.

Iar potrivit pct. 6 din anexa nr. 5D la contractul de agent autorizat, obligația ÎM „Orange Moldova” SA de a acorda limita de credit este valabilă cu condiția prezentării prealabile, de către agent a unei garanții bancare irevocabile și necondiționate, care va acoperi în proporție de 100% limita de credit specificată sau

a unui contract de ipotecă autentificat și înregistrat conform cerințelor legislației în vigoare privind bunuri imobile a căror valoare de lichidare, acceptată de ÎM „Orange Moldova” SA, va acoperi în proporție de 140% limita de credit specificată (f. d. 17).

Se mai constată că la data de 17 decembrie 2013, la solicitarea SC „Andras Com” SRL, în calitate de ordonator, BC „Moldinconbank” SA, filiala din or. Ialoveni, în calitate de garant, a eliberat garanția bancară nr. 819-01/06, prin care a garantat necondiționat și irevocabil plata în favoarea ÎM „Orange Moldova” SA, până la limita sumei de 2 200 000 de lei, ce reprezintă contravaloarea bunurilor și/sau serviciilor pe care beneficiarul le-a livrat și/sau le va livra ordonatorului sau a creditului oferit ori care va fi oferit de beneficiar ordonatorului potrivit contractului de agent autorizat nr. CA/7246/CD din 1 decembrie 2011 (f. d. 8).

Tot actele cauzei atestă că la data de 13 decembrie 2016 ÎM „Orange Moldova” SA s-a adresat BC „Moldinconbank” SA cu cerere prin care a solicitat executarea garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, drept motiv al înaintării cererii invocând faptul neachitării de către ordonator a contravalorii bunurilor și serviciilor în termen de 20 de zile calendaristice din momentul livrării. S-a susținut că SC „Andras Com” SRL nu a achitat în termenul indicat contravaloarea bunurilor și serviciilor livrate, operațiuni reflectate în Actul de verificare între ÎM „Orange Moldova” SA și SC „Andras Com” SRL pentru perioada 1 ianuarie 2016 - 12 decembrie 2016, potrivit căruia soldul în favoarea beneficiarului reprezenta suma de 2 027 748,49 de lei (f. d. 10).

Conform pct. 2 al garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, plata va fi efectuată de către bancă în favoarea beneficiarului până la limita sumei de 2 200 000 de lei în urma primirii, la sediul băncii, a unei cereri de plată din partea beneficiarului cu indicarea motivului solicitării și anexarea copiei facturii fiscale și/sau facturii și/sau a copiei bonului de predare-primire pentru bunurile livrate de către beneficiar ordonatorului sau a informației privind datoria apărută în urma nerespectării de către beneficiar a termenelor de plată.

Se va reține că, prin cererea de chemare în judecată, ÎM „Orange Moldova” SA a susținut că în luna decembrie 2013 ordonatorul SC „Andras Com” SRL a prezentat la sediul ÎM „Orange Moldova” SA scrisoarea de garanție bancară nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, pentru a beneficia de creditul comercial oferit ordonatorului în baza contractului de agent, iar după primirea garanției bancare, ÎM „Orange Moldova” SA a livrat SC „Andras Com” SRL produse și a permis reîncărcarea electronică a conturilor clienților în limita sumei acoperite prin garanția bancară.

Totodată, s-a menționat că datoria ordonatorului s-a diminuat în urma plăților, astfel ca temei pentru încasarea de la BC „Moldinconbank” SA în baza garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, a sumei de 1 855 723, 59 de lei pentru produsele livrate, ÎM „Orange Moldova” SA a prezentat la materialele dosarului actul de verificare între ÎM „Orange Moldova” SA și SC „Andras Com” SRL pe perioada 1 ianuarie 2016 – 31 martie 2017 (f. d. 20-27).

În speță, se constată că motiv de refuz în achitarea sumei în temeiul garanției bancare, invocat de BC „Moldinconbank” SA, este faptul că această garanție bancară nu și-a început producerea efectelor juridice în modul prevăzut de art. 1249

Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, și pct. 7 al garanției, deoarece la 9 ianuarie 2014 administratorul SC „Andras Com” SRL a restituit la filiala băncii, în original, garanția bancară, care a fost anulată prin aplicarea inscripției corespunzătoare pe textul ei. Prin urmare, BC „Moldinconbank” SA a menționat că ÎM „Orange Moldova” SA a prezentat băncii la solicitarea executării garanției bancare, un înscris creat prin contrafacere, adică fals, fapt constatat prin raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-3813 din 17 iulie 2017.

Conform art. 1246 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, garanția bancară este un angajament scris, asumat de o bancă sau de o altă instituție financiară (garant), la cererea unei alte persoane (ordonator), de a plăti creditorului ordonatorului (beneficiarului) o sumă de bani în baza cererii scrise a beneficiarului.

În analiza raportului juridic dedus judecătii, Colegiul va reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia că refuzul băncii în executarea garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013 este nejustificat.

Or, în condițiile în care BC „Moldinconbank” SA a emis scrisoarea de garanție la 17 decembrie 2013 la cererea SC „Andras Com” SRL, iar ulterior, la data de 9 ianuarie 2014, conform propriilor susțineri, a procedat la anularea acesteia, tot la solicitarea ordonatorului, fără o prealabilă verificare a poziției beneficiarului, Colegiul apreciază că nu poate fi reținută manifestarea din partea băncii a acțiunilor de anulare a garanției bancare.

Și asta mai cu seamă că, potrivit prevederilor art. 1254 alin. (1) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, obligația garantului față de beneficiar se stinge:

- a) prin plata sumei garantate;
- b) prin expirarea termenului de garanție;
- c) prin renunțarea beneficiarului;
- d) prin confirmarea scrisă a garantului că beneficiarul a renunțat.

Drept urmare, prin prisma acestor prevederi legale, se va aprecia drept neîntemeiată efectuarea de către bancă a anulării garanției bancare, mențiunea anulării nefiind apreciată ca valabilă, în situația în care legislația în vigoare prevede expres că obligația garantului față de beneficiar se stinge doar la renunțarea beneficiarului, la caz, fiind lipsă o renunțare a beneficiarului ÎM „Orange Moldova” SA.

Astfel fiind, nu poate fi reținut ca temei de admitere a recursului argumentul BC „Moldinconbank” SA precum că înscrisul prezentat de ÎM „Orange Moldova” SA întru executarea garanției bancare este nul, prin prisma art. 220 alin. (1) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în situația în care anume emiterea garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013 a dus la apariția obligației BC „Moldinconbank” SA de a efectua plățile către ÎM „Orange Moldova” SA, iar renunțarea beneficiarului ÎM „Orange Moldova” SA la obligația garantului lipsește.

Mai cu seamă că la emiterea garanției menționate, BC „Moldinconbank” SA a cunoscut cine este beneficiarul, care este scopul acestei garanții și suma maximă pentru care și-a asumat obligații, și că, singurul subiect care era în drept să renunțe la această garanție, conform legislației în vigoare, este doar beneficiarul ÎM „Orange Moldova” SA și nicidecum ordonatorul SC „Andras Com” SRL, care a și restituit la filiala băncii scrisoarea de garanție.

Aici, important este de menționat și faptul că, circumstanțele privind restituirea acestei garanții bancare pentru anulare, trebuia fi ținute la dispoziția beneficiarului, anume ceea ce implică dreptul acestuia de a fi informat în legătură cu evoluția situației garanției bancare după emiterea acesteia, fapt ce a fost ignorat.

Nefondate, în dezacord cu decizia instanței de apel, sunt și invocarea recurentei BC „Moldinconbank” precum că garanția bancară nu și-a produs efectul din motivul nesurvenirii circumstanțelor prevăzute în pct. 7 al garanției bancare și art. 1249 Cod civil.

Sub acest aspect se va reține că, potrivit pct. 7 al garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, în cazul primirii și acceptării prezentei garanții bancare în original, beneficiarul își exprimă acordul cu privire la faptul că obligația de plată maximă pentru garanțiile bancare nr. 349-01/06 din 9 decembrie 2011 și nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013 nu va depăși limita de 2 200 000 de lei.

La caz, este constatat cu certitudine că ÎM „Orange Moldova” SA a deținut garanția bancară, pe care o considera ca original, care a și fost predată băncii la cererea de executare a garanției.

În aceste circumstanțe, nu are relevanță nici susținerea BC „Moldinconbank” SA precum că pentru survenirea dreptului băncii la achitarea datoriei scadente a SC „Andras Com” SRL, urma a fi prezentat originalul garanției bancare după cum rezultă în pct. 7 al garanției, fiind indubitabil că în acest punct al garanției bancare se face referire la primirea și acceptarea de către beneficiar a garanției bancare în original din partea ordonatorului, pentru exprimarea acordului la executarea unor obligații. Mai cu seamă că BC „Moldinconbank” SA nu a negat eliberarea garanției bancare la cererea ordonatorului SC „Andras Com” SRL de a plăti creditorului ordonatorului (beneficiarului ÎM „Orange Moldova” SA) suma de bani.

De altfel, este irelevantă și trimiterea recurentei la prevederile art. 1249 Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, în sensul că garanția bancară în cauză stipulează un alt moment de producere a efectelor juridice decât eliberarea în situația în care, potrivit pct. 5 al garanției bancare nr. 819-01/06 din 17 decembrie 2013, aceasta este valabilă din data de 17 decembrie 2013 inclusiv, până la data de 16 decembrie 2016 inclusiv (f. d. 8).

Instanța de recurs relevă, la acest segment, prevederile art. 1249 Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, potrivit cărora, garanția bancară produce efecte din momentul eliberării ei dacă garanția nu prevede altfel.

În acest context, raportând dispozițiile normelor citate supra la circumstanțele speței, instanța de recurs atestă corectitudinea concluziilor instanțelor de judecată cu privire la admiterea acțiunii cu încasarea din contul BC „Moldinconbank” SA în beneficiul ÎM „Orange Moldova” SA a sumei datoriei garantate prin garanția bancară în mărime de 1 855 723,59 de lei.

Distinct de cele menționate mai sus, sunt apreciate critic și alte susțineri a recurentei invocate în recurs, deoarece acestea nu denotă la caz încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural de către instanțe.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Moldincombank” Societate pe Acțiuni.

Se mențin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „Orange Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Băncii Comerciale „Moldincombank” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Ala Cobăneanu